

TALVI

- Olosuhteiden ja sääennusteiden seuranta, tiedonhankinta muista paliskunnista ja tutkimuslaitoksista
- Nopea reagointi kun olosuhteiden ennakoitaan muuttuvan vaikeiksi; perinteisen tiedon ja kokemusperäisen tietotaidon hyödyntäminen
- Aloitteellisuus ja osallistuminen talvilaitumien elvytykseen, parantamiseen ja ennallistamiseen
- Vaikuttaminen metsänhakkuisiin ja maankäsittelyyn mahdollisuuksien mukaan
- Sopivan ja laidunten kannalta kestävän talvisen poromäärän pohdinta avoimin mielin

Paimennus, laidunkierto, suunnitelmallinen laidunten käyttö:

- Kaivuulojen seuranta (mm. lumen määrä ja lumipeitteen rakenne), tiedon haku ja jakaminen
- Laidunalueitten monimuotoisuuden hyödyntäminen (erilaisten luonnonlaitumien hyödyntäminen erilaisissa oloissa)
- Metsien ja luppolaidunten hyödyntäminen, jos mahdollista
- Syystalven ja kevättalven laidunten erottaminen. Talvilaidunten ”lohkominen”, tiettyjen alueitten käyttäminen vuorovuosin
- Porojen jakaminen eri laidunalueille. Väliaikaisten aitojen käyttö tai aitojen väliaikainen purku
- Aitojen korottaminen syvälumisina talvina
- Vaikeisiin oloihin varattujen ”reservilaitumien” säästäminen ja kasvattaminen; reservien käyttö tarpeen mukaan
- Talvilaitumien säästäminen uusilla laidunkiertojärjestelmillä; lisäaitojen rakentaminen pitkään käyttämättä olleita jäkälikköjä säästämään
- Paimennuksen tehostaminen (myös petovahinkojen vähentämiseksi)
- Paimentaminen alueille, missä kaivuolot ovat helpommat
- Paimennus ryhmissä
- Paimennusruokinta; ruokinta tukiruokintana luonnonlaitumille
- Laidunpohjan ja lumitilanteen tarkistaminen ennen kuin poroja paimennetaan tietylle alueelle
- Kantohangen hyödyntäminen porojen ajamisessa sopiville alueille, kuten koivikoihin tai männiköihin, joissa porojen annetaan hajaantua
- Heikkokuntoisten porojen liikuttelun välttäminen
- Jälkien tekeminen porojen liikkumisen helpottamiseksi kelkalla
- Työturvallisuuteen panostaminen kelkalla liikuttaessa

Ruokinta, yleisesti:

- Riittävä osaaminen, suunnittelu ja varautuminen ruokintaan liittyen, jotta se voidaan ottaa käyttöön vaikeissa oloissa niin nopeasti kuin mahdollista (oppaita esim. https://paliskunnat.fi/ohjeet_oppaat/)
- Ruokintaan liittyvien huolien ja huonojen kokemusten purkaminen ja hyvien käytänteiden jakaminen; tapaamiset paliskuntien kesken
- Ruokinnan aloittaminen ennen kuin porot joutuvat huonoon kuntoon. Ruokinnan aloittaminen taiten ja varovasti
- Ruokkiminen sopivalla ja hyvälaatuisella rehulla (oman tietotaidon päivittäminen ruokintaan ja rehuihin liittyen); ei jäistä rehua
- Ei liiallista ruokintaa, poroja lihottaen
- Ruokinnan kattavuuden seuraaminen ja sen keston ja muodon muuttaminen joustavasti, tarpeiden mukaan

Maastoruokinta ja sen hyvät käytänteet:

- Siirtyminen mahdollisuuksien mukaan tarharuokinnasta maastoruokintaan tai avoimeen tarhaan (tarhassa poroilla on enemmän stressiä ja suurempi tauti- ja loisriski). Kalusto maastoruokintaan: kelkkoja, joilla vetää isojakin määriä rehua, tai ruokinta-automaatteja metsässä
- Ruokinnan järjestäminen paliskunnan yhteisvoimin; työnjako
- Maastoruokinta keinona pärjätä huonolaatuisilla talvilaitumilla (kaivamisen tarve pienempi sopivalla määrällä heinää ja teollista rehua laitumelle tuotuna)
- Maastoruokinta tapana lisätä maastossa liikkumista; petojen pitäminen pois talvilaidunalueelta tämän avulla
- Maastoruokintapaikkojen järjestäminen riittävän kauas yhteisen token talvilaidunalueesta, jos osa poroista on maastoruokinnassa, mutta suurin osa luonnonlaitumilla
- Maastoruokinnan järjestäminen riittävän kauas asutuksesta, jottei se totuta poroja ”väärille alueille” ja aiheuta ongelmia porojen pyrkiessä pihoihin ja taajamiin
- Neuvottelu Metsähallituksen kanssa luppopuiden kaatamisesta

Tarharuokinta ja sen hyvät käytänteet:

- Tarhojen ja varatarhojen tekeminen talven ruokintakauden varalle
- Tarhojen suunnittelu niin että porojen stressi ja sosiaaliset konfliktit vähenevät ja kaikki pääsevät syömään
- Isot tarhat, joissa lumi on puhdasta ja vettä on riittävästi etenkin tuorerehulla ruokituille
- Tarhojen hygieniasta huolehtiminen
- Puhtaasta lumesta huolehtiminen, jos on pakkasjakso eikä sada lunta tai aita jäätyy leudon jakson jälkeen
- Osastointi tarhauksessa; porojen pitäminen pienissä yksiköissä; sairastarhat; karanteenimahdollisuus
- Sen pohtiminen, onko vasat hyvä pitää erillään muista poroista pitkän ruokintakauden aikana vai ei
- Porojen terveyden seuraaminen, matala kynnyksellä yhteyttä eläinlääkäriin, avoin tiedonjako lois- ja tautiepidemioista
- Rehun jakaminen vähän kerrallaan ja useamman kerran päivässä
- Ei ruoan levitystä likaiselle lumelle; puhtaan lumen ajaminen tarhaan traktorilla tai kaarojen käyttäminen ruokinnassa
- Puhtaat ruokintapöydät, ei ruokita maahan
- Tarhojen vaihtaminen; uudet tarhat ruokintakauden viimeisille viikoille tai tarhan laajentaminen tässä vaiheessa